

A Fővárosi Ítéltábla az 1000. sz. Ügyvédi Iroda; ügyintéző: dr. Dantesz Péter ügyvéd által képviselt felperesnek, a Nagy és Kiss Ügyvédi Iroda; ügyintéző: dr. Nagy Szilárd ügyvéd által képviselt I. rendű, a személyesen eljáró II. rendű alperesek ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2020. február 4. napján meghozott, 18.G.41.732/2018/30-I. számú ítélete ellen, a felperes részéről 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy a felperes mint adós és az I. rendű alperes mint hitelező között 2008. június 13. napján létrejött, 'I' számú kölcsönszerződés érvénytelen. A felperest mentesíti 404.000 (négy száznégyezer) forint elsőfokú perköltség I. rendű alperes részére történő megfizetésének kötelezettsége alól.

A felperes másodfokú perköltségét 636.160 (hatszázharminchatezer-százhatvan) forintban, az I. rendű alperesét 127.000 (százhuszonhétézer) forintban állapítja meg.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] A felperes hitelkérelmet nyújtott be az I. rendű alpereshez, majd 2008. május 8-án „Nyilatkozat deviza alapú hitelekhez” elnevezésű iratot (a továbbiakban: kockázatfeltáró nyilatkozat) írt alá. A kockázatfeltáró nyilatkozat aláírásával a felperes tudomásul vette, hogy az esedékes törlesztőrészeket svájci frankban köteles megfizetni, abban az esetben viszont, ha a törlesztőrészek megfizetésére forintban vagy a svájci franktól eltérő más pénznemben kerül sor, akkor az I. rendű alperes eladási árfolyamon számított svájci frank összeget számol el az esedékes kötelezettség teljesítésére, az ennek kapcsán esetleg felmerülő árfolyamkockázatot pedig ő viseli. A kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmazza, hogy az adott deviza árfolyama időről időre változhat, nem lehet pontosan tudni előre, hogy az egyes, devizában azonos összegű törlesztőrészek megfizetéséhez mennyi forint vagy egyéb deviza összeget kell majd a felperesnek biztosítania a bankszámláján a törlesztőrészek teljesítéséhez. A kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmazza azt is, hogy a törlesztőrészek megfizetésével kapcsolatos, a deviza átváltásából eredő esetleges árfolyamkockázatot - ami forintban vagy egyéb devizában számolt törlesztés tekintetében okozhat növekedést és csökkenést egyaránt - teljes egészében a felperes viseli. A felperes mint adós 2008. május 13-án svájci frank alapú kölcsönszerződést kötött az I. rendű alperessel mint hitelezővel. A kölcsönszerződés szerint a kölcsön összege 89.437 svájci frank, futamideje 300 hónap, üzleti kamata évi 7,79 %, az induló THM mértéke évi 8,28 %. A szerződés rögzíti, hogy a kölcsön folyósítását követően a kölcsön lényeges adatairól az I. rendű alperes értesítő levélben tájékoztatja a

felperest, amely tartalmazza - több egyéb adat mellett - a folyósítás napján érvényes árfolyamot, a törlesztés ütemezését, valamint a törlesztőrészek mértékét és esedékességét. A szerződő felek a kölcsönszerződésben úgy nyilatkoztak, hogy az értesítő levelet a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részének tekintik, az adós a fizetési kötelezettségét az értesítő levél tartalma szerint köteles teljesíteni. A kölcsönszerződés IV.2. pontja úgy rendelkezik, hogy a felperes köteles viselni a törlesztőrészek megfizetéséhez szükséges deviza átváltásából eredő valamennyi árfolyamkockázatot. A felek a kölcsönszerződés XI.2. pontjában a kölcsönszerződés részévé tették az I. rendű alperes üzletszabályzatát. A kölcsönszerződés megkötésének a napján a felperes közjegyzői okiratba foglalt kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett a kölcsönszerződéshez kapcsolódóan. A felperes II. rendű alperes a kölcsön biztosítása céljából az ugyanezen a napon kelt zálogszerződéssel zálogjogot engedett az I. rendű alperesnek a '2' helyrajzi szám alatt nyilvántartott ingatlanon. Az I. rendű alperes által a felperesnek megküldött, 2008. július 16-án kelt értesítő levél szerint a kölcsön folyósításának napján érvényes árfolyam 145,05 forint, a törlesztőrészek összege 629,5 svájci frank.

[2] A felperes a módosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a közte és az I. rendű alperes között létrejött kölcsönszerződés 8. pontjának az a kikötése, ami szerint „a folyósítást követően a bank a kölcsön lényeges adatainak összefoglalása érdekében az adóst értesítő levélben tájékoztatja”, „az értesítő levél tartalmazza a kölcsön törlesztésének ütemezését, a törlesztőrészek mértékét és esedékességét” érvénytelen. Kérte, hogy a bíróság az ítélelhezatalig nyilvánítsa hatályossá a kölcsönszerződést azzal, hogy a felperes fennálló tartozása 6.364.418 forint, amit 187 egyenlő, havonta 30.034 forint összegű részletben köteles megfizetni. A sérelmezett kikötések érvénytelenségét azok tisztességtelenségére alapította. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a kölcsönszerződés IV.2. pontjába foglalt, az árfolyamváltozás kockázatát a felperesre hárító feltétel érvénytelen. Kérte, hogy a bíróság ennek az érvénytelen feltételnek az elhagyásával nyilvánítsa érvényessé a kölcsönszerződést azzal, hogy tartozásának összege 4.903.681 forint, amit 187 egyenlő, havonta 26.223 forint összegű részletben köteles megfizetni. A másodlagos kereseti kérelmével kapcsolatban hivatkozott arra, hogy az I. rendű alperes a szerződéskötés előtt nem tájékoztatta őt megfelelően az árfolyamváltozás kockázatáról, ezért tisztességtelen a kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás kockázatát a felperesre hárító feltétele. Kifejtette, hogy az I. rendű alperes nem tárta fel előtte az árfolyam változásából eredő kockázatot, nem mutatta be, hogy az árfolyam változása milyen körülmények hatására következhet be, milyen mértékű lehet, illetve az árfolyam változása milyen hatást gyakorolhat a törlesztő részek összegére. Harmadlagos keresete annak megállapítására irányult, hogy a kölcsönszerződés IV.1. pontja jogszabályba ütközik, ezért a szerződés semmis. Kérte a kölcsönszerződés ítélelhezatalig történő hatályossá nyilvánítását azzal, hogy fennálló tartozása 6.364.418 forint, amit 187 egyenlő, havonta 30.034 forint összegű részletben köteles megfizetni. Okfejtése szerint a kölcsönszerződés IV.1. pontja nem tartalmazza a törlesztőrészek összegét, sem azok kiszámításának módját, ezért az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdés e) pontjába ütközik.

[3] Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Védekezésében hivatkozott arra, hogy az értesítő levelet a felek a kölcsönszerződés részévé tették. Érvelése szerint jogszabály nem írja elő, hogy a kölcsönszerződést egy okiratnak kell magába foglalnia, és ezen egy okiratnak kell tartalmaznia a szerződés valamennyi kötelező tartalmi elemét, ezért nem volt jogi akadály annak, hogy a törlesztőrészek összegét a szerződés részévé tett értesítő levél határozza meg. Mivel a törlesztő részek összegét az első értesítő levél tartalmazta, a kölcsönszerződés megfelelt a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában támasztott tartalmi követelménynek. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés egyértelműen tájékoztatta a felperest arról, hogy az árfolyamváltozás kockázata őt terheli, a kockázatfeltáró nyilatkozat pedig részletesen

ismertette a kockázatnak a felperes fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását.

- [4] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 404.000 forint perköltséget. Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes mint adós és az I. rendű alperes mint hitelező között a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 523. § (1) bekezdésében körülírt kölcsönszerződés jött létre, amely a Ptk. 685. § e) pontja alapján fogyasztói szerződésnek minősül. Rámutatott, hogy a szerződő felek a kölcsönszerződés II.8. pontjában rendelkeztek az értesítő levél jogi minősítéséről, mégpedig úgy, hogy azt a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részének tekintik. Okfejtése szerint önmagában az a feltétel, amely lehetőséget ad arra, hogy a felek a közöttük létrejövő szerződést több okiratban rögzítsék, nem tekinthető tisztességtelennek. Tényként állapította meg, hogy az I. rendű alperes a szerződéskötés előtt kockázatfeltáró nyilatkozatban tájékoztatta a felperest az árfolyamváltozás kockázatával kapcsolatban. Ebből azt a jogi következtetést vonta le, hogy a felperes nem hivatkozhat eredményesen arra, hogy az árfolyamváltozás kockázatának viselésére vonatkozó feltétel nem vált a szerződés részévé. Megítélése szerint a kockázatfeltáró nyilatkozatba foglalt tájékoztatás kitért a devizanem árfolyamának és a kamat alakulásának a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, ennek kockázatára, és a kockázat jelentős voltára. Kifejtette, hogy a felperes egyértelmű és világos tájékoztatást kapott az árfolyamváltozás kockázatáról, ezért nem gondolhatta alappal, hogy az árfolyamváltozás kockázata nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli. Mindezek miatt a tájékoztatás megfelelt a Hpt. 203. § (6) bekezdésében és (7) bekezdés a) pontjában, a 2/2014. Polgári jogegységi határozatban, valamint az Európai Unió Bírósága (EUB) C-51/17. számú ítéletében meghatározott követelményeknek. Álláspontja szerint a kockázatfeltáró nyilatkozatba foglalt tájékoztatással szemben a felperes nem bizonyította, hogy számára a tájékoztatás nem volt világos és érthető, ezért alappal gondolhatta, hogy az árfolyamváltozás kockázata nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli. A harmadlagos kereseti kérelmet azért találta alaptalannak, mert a kölcsönszerződés részévé tett értesítő levél tartalmazta a törlesztőrészletek összegét.
- [5] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezése kizárólag a másodlagos keresetét elutasító ítéleti rendelkezés ellen irányult - kérte, hogy a másodfokú bíróság részben változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, teljesítse a másodlagos kereseti kérelmét, valamint kötelezze az I. rendű alperest első- és másodfokú perköltség megfizetésére. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat kitért az árfolyamváltozás kockázatának jelentős voltára, mert a nyilatkozat nem tartalmaz olyan rendelkezést vagy kifejezést, hogy a kockázat jelentős lenne, és ilyen rendelkezést vagy kifejezést a kölcsönszerződés sem tartalmaz. Az volt az álláspontja, hogy a kockázat jelentős voltára vonatkozó figyelemfelhívás hiányában a tájékoztatás nem lehet világos és érthető, mert abból nem derül ki, hogy a kockázat folytán milyen gazdasági következményekkel kell számolnia. Kifejtette, hogy a tájékoztatás nem terjedt ki a forint súlyos leértékelődésének lehetőségére, ezért nem tudta felmérni ennek a törlesztőrészletekre gyakorolt hatását. Hangsúlyozta, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza a törlesztőrészletek összegét, és ez a körülmény is kizárta, hogy felmérje az árfolyamváltozás kockázatának a törlesztőrészletekre gyakorolt hatását. Álláspontja szerint a később megküldött értesítő levél nem orvosolhatta ezt a hiányosságot. Sérelmezte, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat nem hívta fel a figyelmét az árfolyamváltozás számára súlyos gazdasági következményeinek lehetőségére. Erre figyelemmel a tájékoztatás nem felel meg az EUB C-51/17. számú ítéletében meghatározott minimális követelménynek, ezért nem tekinthető világosnak és érthetőnek az árfolyamváltozás kockázatát a felperesre hárító szerződési feltétel. Mivel ez a feltétel nem érthető és nem világos, a 2/2014. Polgári jogegységi határozat értelmében tisztességtelen, és a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis. Okfejtése szerint a tisztességtelen szerződési feltétel a

kölcsönszerződésben kikötött főszolgáltatást érinti, ezért a rPtk. 239. § (2) bekezdése alapján az egész szerződés érvénytelen.

- [6] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatban megfelelően tájékoztatta a felperest mind az árfolyamváltozás kockázatának fogalmáról, mind a kockázatnak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatásáról, ezért érthetőek és világosak a kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás kockázatát a felperesre hárító rendelkezései. Kifejtette, hogy a tájékoztatásból a felperes számára egyértelműen ki kellett tűnnie, hogy van az árfolyamváltozásból eredő kockázat, az kihatással van a törlesztőrészletek összegére, a törlesztőrészletek növekedése pedig nyilvánvalóan kihat a gazdasági helyzetére. Érvelése szerint a tájékoztatásból kitűnik az is, hogy az árfolyamváltozás kockázata reális, árfolyamváltozás a futamidő alatt bármikor bekövetkezhet, a kockázatnak nincs felső határa, azt a felperes korlátlanul köteles viselni; a tájékoztatásból a felperes alappal nem vonhatott le ettől eltérő következtetést. Hangsúlyozta, hogy a Kúria állásfoglalása szerint az EUB C-51/17. számú ítélete nem fogalmazott meg az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatással szemben többletkövetelményt a bírói gyakorlatban korábban már kidolgozott követelményekhez képest.
- [7] A felperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételeiben azt hangsúlyozta, hogy az alperes figyelmen kívül hagyta az EUB C-51 /17. számú ítéletének 74. és 78. pontjaiba foglaltakat. Kiemelte, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat csak két tényre hívja fel a figyelmet: arra, hogy az árfolyamváltozással összefüggésben változhat a fizetési kötelezettsége, valamint arra, hogy az árfolyamváltozással felmerülő többletet kizárólag a felperesnek kell viselnie. Érvelése szerint ezeknek a tényeknek a közlése nem elégséges ahhoz, hogy az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatás megfelelően minősüljön, mert ezek a tények csak arról adnak tájékoztatást, hogy a kölcsönszerződés deviza alapú, nem alkalmasak viszont a kockázat bemutatására. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak ki kellett volna terjednie a forint súlyos leértékelődésének lehetőségére, és arra, hogy ez a futamidő alatt bekövetkezhet, továbbá arra, hogy az árfolyamváltozás igen jelentős is lehet. Kifejtette, hogy az I. rendű alperes által közölt tényekből ez nem volt megismerhető, ezért nem tudta felmérni a szerződéskötés gazdasági következményeit - nem láthatta át, hogy ezek a következmények a számára esetleg súlyosak is lehetnek. Emiatt a kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás kockázatát a felperesre hárító feltétele nem minősül világosnak és érthetőnek. Hivatkozott arra, hogy a 2/2014. Polgári jogegységi határozat III.1. pontja értelmében az, hogy a feltétel nem világos, nem érthető, önmagában is megalapozza a feltétel tisztességtelenségét, ezért szükségtelen annak vizsgálata, hogy a feltétel okoz-e egyensúly eltolódást a felperes hátrányára a felek szerződésből eredő jogaiban, illetve kötelezettségeiben.
- [8] A felperes a kereseti kérelmeit eshetőlegesen terjesztette elő, ezért a sorrendben hátrébb megjelölt kereseti kérelmek teljesíthetősége csak a sorrendben előbb megjelölt kereseti kérelmek alaptalansága esetén vizsgálható. A felperes a fellebbezésében nem támadta az elsőfokú bíróság ítéletének az elsődleges és a harmadlagos kereseti kérelmeket elutasító rendelkezéseit. A fellebbezéssel nem támadott ítéleti rendelkezések közül az elsődleges kereseti kérelmet elutasító rendelkezés a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján első fokon jogerőre emelkedett, a harmadlagos kereseti kérelmet elutasító rendelkezés pedig fellebbezés hiányában a másodlagos kereseti kérelmet elutasító rendelkezés elleni fellebbezés eredménytelensége esetén sem vizsgálható. Erre figyelemmel a Fővárosi Ítéletábróla kizárólag az elsőfokú ítélet másodlagos kereseti kérelmet elutasító rendelkezését bírálta felül.

- [9] A felperes fellebbezése a másodlagos kereseti kérelem jogalapja tekintetében alapos.
- [10] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a tényállásból levont jogi következtetésével, érdemi döntésével és a döntés ítéletben kifejtett indokaival azonban az ítéletábra az alábbiak szerint nem értett egyet:
- [11] A felperes a másodlagos kereseti kérelmét arra alapította, hogy az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó megfelelő tájékoztatás hiányában tisztességtelen a kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás kockázatát a felperesre hárító, a kölcsönszerződés IV.2. pontjába foglalt feltétele.
- [12] A perbeli kölcsönszerződés megkötésekor hatályos rPtk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.
- [13] A Kúria a 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontjában úgy foglalt állást, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó (a továbbiakban: fogyasztó) számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen. A Kúria a 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontjához fűzött indokolásban kifejtette, hogy az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatás akkor sem tekinthető megfelelőnek, ha a kölcsönszerződés egyértelmű megfogalmazása és megfelelő tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozat ellenére a szerződéskötés során a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás alapján a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy az bizonyos mértékben korlátozott (van egy maximuma). Ez a helyzet akkor, ha a fogyasztó az árfolyamváltozás várható alakulásáról, maximális mértékéről a pénzügyi intézménytől, annak képviselőjétől konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek, valótlannak bizonyult tájékoztatást kapott. Ebben az esetben a szerződés a nem megfelelő (téves, félreérthető, nem egyértelmű) tájékoztatással érintett rendelkezése tisztességtelen, amely a szerződés részleges vagy teljes érvénytelenségét eredményezi.
- [14] A perben kihallgatott **P. F. J.** tanú vallomása igazolta a felperesnek azt az állítását, hogy az I. rendű alperes alkalmazottja - a felperes számára az euró alapú kölcsönnél gazdaságosabb lehetőségként - kifejezetten a svájci frank alapú kölcsön felvételét javasolta. A tanú vallomása alátámasztotta a felperesnek azt az előadását is, hogy a kölcsönszerződés megkötésekor az árfolyamváltozás következményeire vonatkozóan többször feltett kérdésre az I. rendű alperes alkalmazottja azt a választ adta, hogy egy-két forintos eltérés lehet a törlesztőrészletekben, de ez nem játszik szerepet, a törlesztőrészletekre nincs hatással, azok gyakorlatilag nem változnak. A tanú vallomásának valóságtartalmát az I. rendű alperes a perben más bizonyítékkal nem cáfolta meg, de még csak kétségesse sem tette. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában nem adott számot arról, hogy a

tanú alperes által meg nem cáfoltt vallomásának miért nem tulajdonított jelentőséget, a tanú által a felperessel egyezően előadott tényeket miért nem fogadta el valóznak, és a tanú vallomása ellenére miért ítélte megfelelőnek az I. rendű alperes által az árfolyamváltozás kockázatáról a felperesnek adott tájékoztatást. Az ítélet tábla álláspontja szerint a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti okszerű mérlegelésével a tanú vallomása alapján tényként állapítható meg, hogy a szerződéskötéskor az I. rendű alperes később tévesnek, valótlanak bizonyult szóbeli tájékoztatást adott a felperesnek az árfolyamváltozás kockázatának reális valószínűségéről, jelentőségéről és a törlesztőrészletek összegére gyakorolt hatásáról. Az I. rendű alperes a szóbeli tájékoztatásban úgy tüntette fel az árfolyamváltozás - kockázatfeltáró nyilatkozatban egyébként ismertetett - kockázatát, hogy annak felmerülésével nem kell reálisan számolni, mind a kockázat, mind annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatása jelentéktelen, elhanyagolható. Ennek a később tévesnek, valótlanak bizonyult szóbeli tájékoztatásnak az alapján a felperes a kölcsönszerződés megkötésekor akkor is alappal feltételezhette, hogy az árfolyamváltozás kockázatának felmerülésével nem kell reálisan számolnia, illetve e kockázat olyan csekély, elhanyagolható, jelentéktelen mértékű, hogy a törlesztőrészletek összegét nem fogja befolyásolni, és azok a futamidő végéig változatlanok maradnak, ha önmagából a kockázatfeltáró nyilatkozatból ettől eltérő, esetleg kimondottan ellentétes következtetéseket lehet levonni. Mivel a téves, valótlan szóbeli közlések miatt a felperes részére adott, az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatás összességében nem lehet megfelelő, nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatba foglalt írásbeli tájékoztatás önmagában megfelel-e a kölcsönszerződés megkötésekor hatályos Hpt. 203. § (6) bekezdésében és (7) bekezdés a) pontjában, a 2/2014. Polgári jogegységi határozatban és az EUB deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos ítéleteiben meghatározott tartalmi követelményeknek, ezért ennek vizsgálatát az ítélet tábla mellőzte. Megjegyzi azonban, hogy a felperes fellebbezésében alappal kifogásolta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, amely szerint a felperes az árfolyamkockázat jelentős voltáról kapott tájékoztatást, illetőleg ugyanis az írásbeli tájékoztatás nem tartalmazott. Az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó megfelelő tájékoztatás hiányában a rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen, és ebből az okból a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis a kölcsönszerződés IV.2. pontjába foglalt, az árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben a felperesre hárító szerződési feltétel.

- [15] A rPtk. 239. § (2) bekezdése kimondja, hogy a fogyasztói szerződés részbeni érvénytelenség esetén csak akkor dől meg, ha a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető.
- [16] Az árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben a felperesre hárító szerződési feltétel a kölcsönszerződésben kikötött főszolgáltatás meghatározásának körébe tartozik; e feltétel szerződésből való kiesése esetén nem állapítható meg, hogy a felperes milyen mértékben köteles viselni az árfolyamváltozás kockázatát, és ehhez képest mekkora összegű törlesztőrészletek teljesítésére köteles, ezért enélkül a feltétel nélkül a kölcsönszerződés nem teljesíthető. Ennek a rPtk. 239. § (2) bekezdése alapján az a további jogi következménye, hogy a teljes kölcsönszerződés megdőlt, az érvénytelen.
- [17] A perbeli jogvita elkülöníthető volt a kereset jogalapja - a kölcsönszerződés érvénytelenségének elbírálása - és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása tekintetében, ezért a Fővárosi Ítélet tábla a Pp. 213. § (3) bekezdésének alkalmazásával közbenső ítéletet hozott, amellyel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését, és megállapította a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségét.
- [18] Mivel az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonására nézve a tárgyalást folytatni kell, az ítélet tábla az iratokat a Pp. 253. § (4) bekezdése alapján visszaküldi az elsőfokú bíróságnak a

tárgyalás lefolytatása céljából. Felhívja az elsőfokú bíróság figyelmét az ún. devizahiteles érvénytelenségi perek jogalkalmazási gyakorlatát vizsgáló Konzultációs Testület 2019. június 19-i állásfoglalására, amely az árfolyamváltozás kockázatát korlátlanul az adósra terhelő szerződési feltétel tisztességtelensége folytán érvénytelen deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések érvénytelenségének jogkövetkezményeiről szól.

- [19] A Fővárosi Ítéltábla határozatának jellegére tekintettel nem határozott a másodfokú perköltség viseléséről, hanem csak megállapította a felperes és az I. rendű alperes másodfokú perköltségének összegét. E költségek viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell határoznia az eljárást befejező határozatában. A felperes másodfokú perköltsége a megfizetett 509.160 forint fellebbezési illetékből és 100.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból, az I. rendű alperesé 100.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból áll. Az ítéltábla a felperest, illetve az I. rendű alperest képviselő ügyvéd munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg.

, 2020. április 30.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Lente Sándor s.k.
előadó bíró

dr. Csóka István s.k.
bíró